

ONDERZOEK TIJDSAFHANKELIJK NETTARIEF

Rapport voor Netbeheer Nederland

Project: 25053074
Amsterdam, 22 augustus 2025

© 2025. All rights reserved. Contains Ipsos I&O confidential and proprietary information and may not be disclosed or reproduced without the prior written consent of Ipsos I&O.

INTRODUCTIE

Inleiding

Achtergrond en doelstelling

Berenschot heeft Ipsos I&O namens Netbeheer Nederland (NBNL) gevraagd een consumentenpeiling uit te voeren waarin vier verschillende varianten van een tijdsafhankelijk nettatarief getoetst worden. Dit maakt onderdeel uit van een grotere opdracht van NBNL aan Berenschot. NBNL ziet een tijdsafhankelijk nettatarief voor kleinverbruikers als een belangrijk instrument om een netefficiënte prikkel te introduceren en kostenreflectiviteit te bevorderen. De begrijpelijkheid van een tijdsafhankelijk nettatarief is belangrijk in het streven naar een zo eenvoudig mogelijk kostenoverzicht voor burgers. Het consumentenonderzoek heeft als doel de begrijpelijkheid en het handelingsperspectief van ieder van de vier varianten in kaart te brengen.

De centrale onderzoeksvraag is:

In welke mate verschillen de varianten in hun begrijpelijkheid?

Onderzoeksopzet

Om antwoord te geven op deze vraag, hebben wij een semi-monadische toetsing van de vier varianten uitgevoerd. Hierbij wordt iedere variant als eerste random voorgelegd aan een kwart van de steekproef. Vervolgens is een aantal vragen gesteld over de begrijpelijkheid, aantrekkelijkheid en mogelijke aanzet tot gedragsaanpassing van de specifieke variant. Na deze monadische beoordelingen zijn steeds de andere drie varianten voorgelegd. Vervolgens is gevraagd welk van de varianten men het meest begrijpelijk vindt en welke de voorkeur heeft.

Per monadische variant zijn ongeveer 400 respondenten uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek. In totaal hebben 1.606 respondenten deelgenomen aan dit onderzoek.

Voor het onderzoek is een representatieve steekproef getrokken van Nederlanders van 18 jaar en ouder op de kenmerken geslacht, leeftijd, regio en opleidingsniveau.

In totaal vulden 1.606 respondenten uit het I&O Research Panel de vragenlijst in (zie bijlage 1 voor het profiel van de respondent met achtergrondkenmerken). De resultaten zijn gewogen op leeftijd en geslacht.

Leeswijzer

Dit rapport begint met een samenvatting. Na de samenvatting staan de resultaten beschreven die zijn opgedeeld in drie delen. Het eerste deel zet de houding ten opzichte van de verschillende varianten uiteen. Daarna beschrijven we hoe de bijbehorende kostenoverzichten van de verschillende varianten worden beoordeeld. Vervolgens laten we zien hoe de verschillende varianten door alle respondenten worden beoordeeld. Het rapport sluit af met een bijlage waarin het profiel van de respondenten is opgenomen.

Omwille van de leesbaarheid zijn percentages kleiner dan vier procent niet in de figuren weergegeven. Bij alle benoemde verschillen gaat het om statistisch significante verschillen ($p < 0,05$) op een betrouwbaarheidsniveau van 95%.

Samenvatting

Begrijpelijkheid

Over het algemeen zien we weinig tot geen verschillen in het begrip van Nederlanders van de voorgelegde varianten in netbeheerkosten en het kostenoverzicht.

- *Netbeheerkosten*

De vier varianten zijn voor 90 procent van de Nederlanders te begrijpen. Daarin is geen verschil tussen de varianten en zijn ook geen significante verschillen in achtergrondkenmerken.

Als we het begrip testen met een vraag om de figuren af te lezen, blijkt ook dat negen op de tien het juiste antwoord geeft. Wel wordt variant 4 (t2) minder vaak juist afgelezen dan de andere varianten. Juist beantwoord of niet, bijna niemand wil meer uitleg om de netbeheerkosten beter te begrijpen.

Toch zegt 80 procent dat het duidelijk is hoe de nieuwe netbeheerkosten werken. Er is dus een groep die geen extra uitleg hoeft, maar ook nog niet helemaal weet hoe de nieuwe netbeheerkosten in elkaar zitten.

- *Kostenoverzicht*

Ook het kostenoverzicht is voor bijna negen op de tien Nederlanders begrijpelijk. Hier is geen verschil te zien tussen de varianten. Een test van het begrip van het kostenoverzicht wijst uit dat variant 2 (t6) minder vaak goed wordt afgelezen. Een mogelijke oorzaak hiervan is de vraagstelling; waarbij de vraag over variant 2 als moeilijker gezien kan worden dan de vraag over de andere varianten (*de antwoordmogelijkheden lagen dichterbij elkaar dan voor andere varianten*).

Gedrag aanpassen en voorkeuren

Nederlanders zeggen bij variant 3 (t4) en 4 (t2) vaker dat ze hun elektriciteitsverbruik zouden verplaatsen naar een moment met lagere netbeheerkosten en minder vaak dat het (heel) moeilijk is om hun elektriciteitsverbruik aan te passen. Er zijn echter geen verschillen op achtergrondkenmerken, zoals opleidingsniveau.

Bijna de helft van de Nederlanders is (zeer) positief over de nieuwe netbeheerkosten, een derde is neutraal.

Als het gaat om de keuze voor nieuwe netbeheerkosten vinden Nederlanders het vooral belangrijk dat mensen die minder gebruiken, ook minder betalen én dat de kosten zo laag mogelijk zijn. Dit zijn beide aspecten die belangrijker worden gevonden dan dat de kosten begrijpelijk zijn opgebouwd.

BELANGRIJKSTE INZICHTEN

BEGRIIP NIEUWE NETBEHEERKOSTEN EN KOSTENOVERZICHT

1

Verschillende varianten

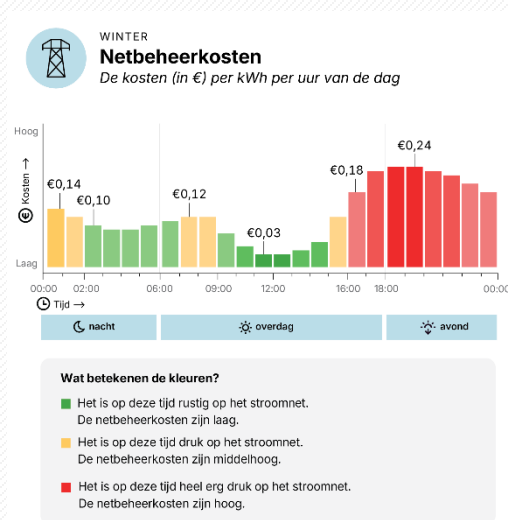
De 1.606 respondenten in dit onderzoek zijn verdeeld in vier groepen. Elke groep kreeg één variant als eerste te zien. Hierbij lazen zij de volgende tekst:

In dit plaatje zie je hoeveel de nieuwe netbeheerkosten zijn. De prijs is per kilowattuur (kWh), dat geeft aan hoeveel elektriciteit je hebt verbruikt. Wat je ziet, is dat de netbeheerkosten veranderen gedurende de dag. Op sommige momenten is het gebruik van het elektriciteitsnetwerk duurder, op andere momenten goedkoper. Zo kun je zien wanneer het voordelig is om elektriciteit te gebruiken.

Naast de netbeheerkosten betaal je ook energielasting, btw en de leveringskosten.

Bijvoorbeeld: Het energieverbruik van een vaatwasser ligt gemiddeld tussen de 0,8 en 1,5 kWh per wasbeurt. Afhankelijk van wanneer je hem aanzet, betaal je meer of minder netbeheerkosten.

Variant 1 (t24)

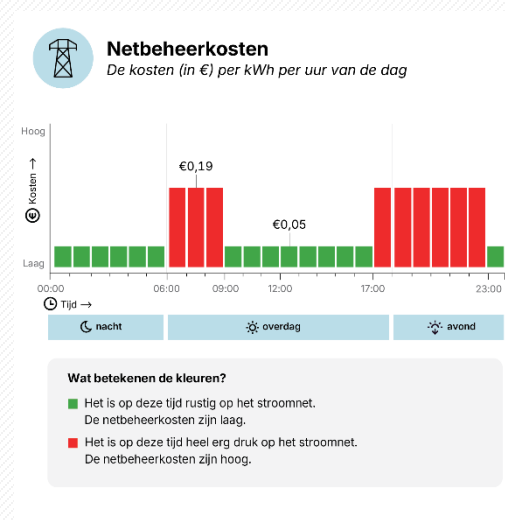
Variant 2 (t6)

Variant 3 (t4)

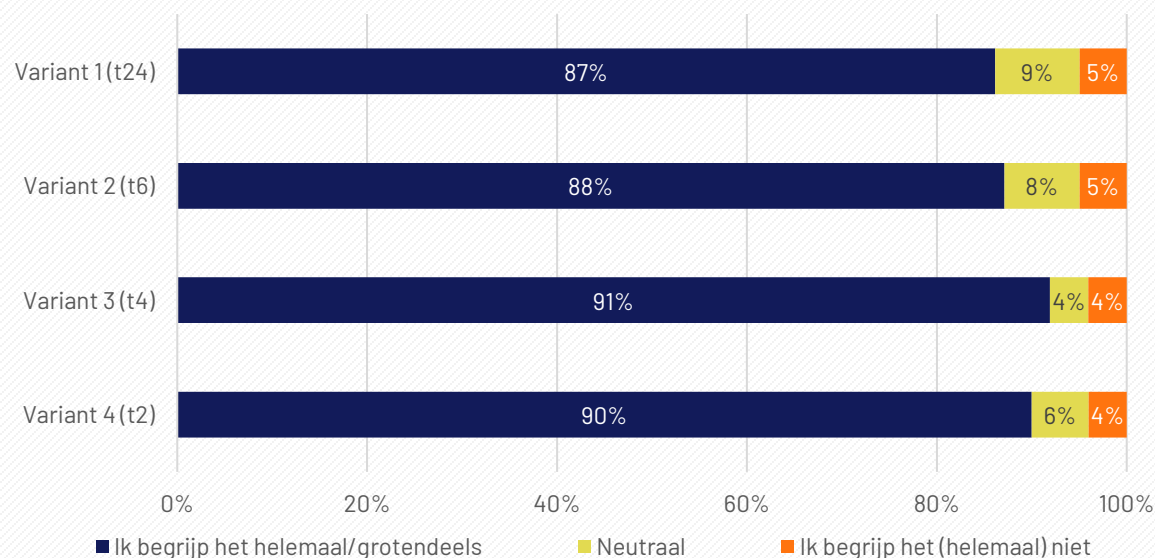

Variant 4 (t2)

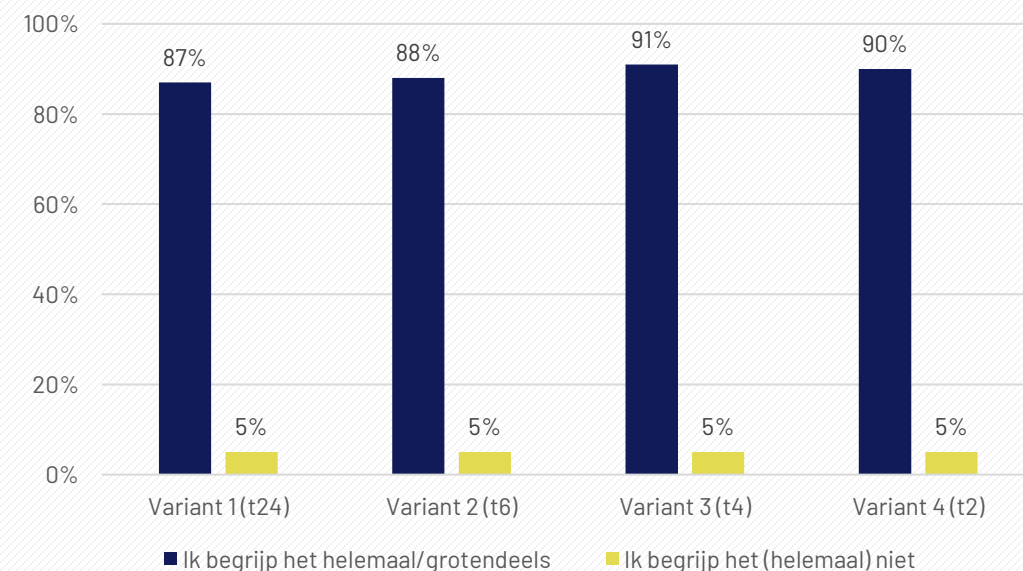

Varianten zijn voor negen op de tien duidelijk, geen verschillen tussen varianten

Figuur 1: Begrijp je wat je kunt doen om je netbeheerkosten te kunnen verlagen? (n=1.606)

Figuur 2: % Ik begrijp het helemaal/grotendeels vs. ik begrijp het (helemaal) niet (n=1.499)

Indicatieve resultaten*:

Bij variant 1 en 4 zijn geen verschillen in begrip in opleidingsniveau. Bij variant 2 en 3 lijken hoger opgeleiden vaker aan te geven de kosten helemaal/grotendeels te begrijpen.

- Variant 2 wordt - hoe hoger de opleiding is - vaker helemaal/grotendeels begrepen (Hoog: 91%, Laag: 77%).

- Hoogopgeleide Nederlanders begrijpen (nog) vaker variant 3 (97%) dan de andere varianten (1: 90%, 2: 91%, 4: 90%).

Zij begrijpen variant 3 ook vaker dan lager opgeleide Nederlanders (87%).

Kwalitatieve verdieping

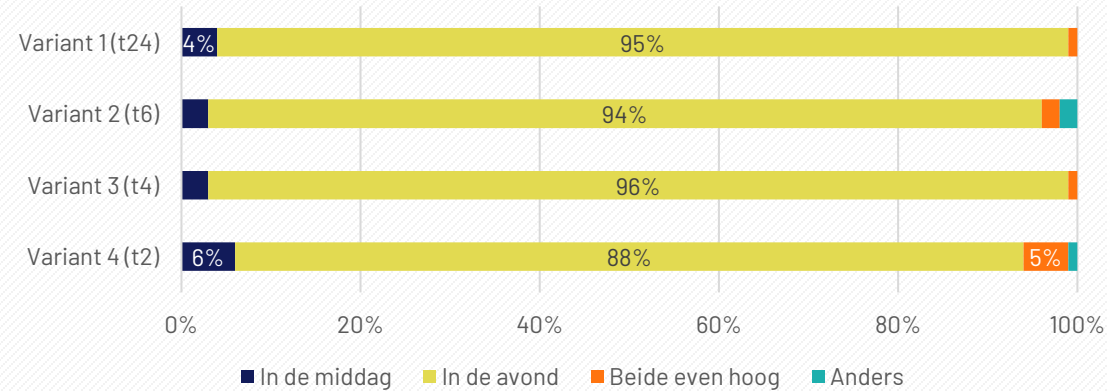
Het overkoepelende idee van wie de netbeheerkosten helemaal/grotendeels begrijpt, is dat zij hun netbeheerkosten kunnen verlagen door het verbruik van elektriciteit te verplaatsen van piekuren naar daluren. Al hebben sommigen nog wat twijfels of ze het helemaal goed begrijpen.

Wie het (helemaal) niet begrijpt, zegt dat ze de gegeven informatie niet kunnen plaatsen of de logica erachter niet kunnen doorgronden. Het meest voorkomende struikelblok is het idee dat netbeheerkosten, die vaak als een vast bedrag worden gezien, variabel kunnen zijn en afhankelijk van het tijdstip van verbruik. De link tussen het eigen gedrag en de hoogte van deze specifieke kostenpost is daarbij onduidelijk.

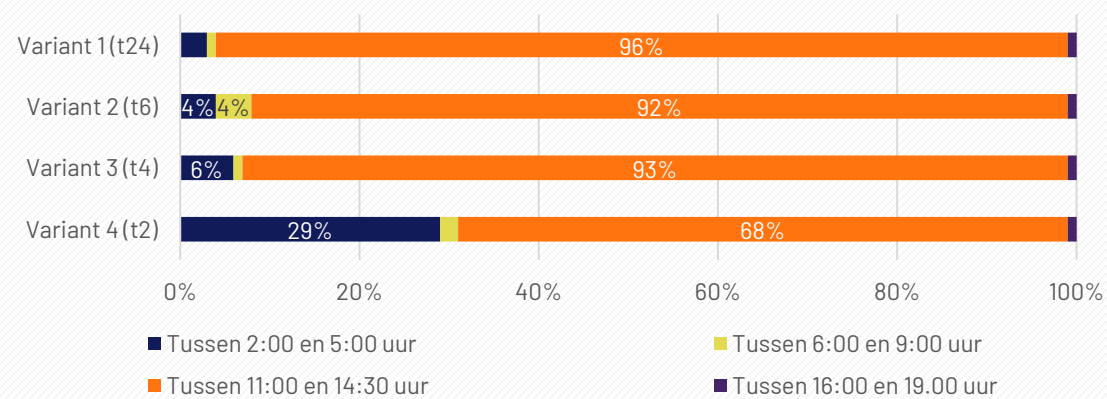
*Indicatieve resultaten verwijzen naar voorlopige bevindingen die wijzen op trends of patronen, maar die vanwege een beperkt aantal waarnemingen nog niet als statistisch significant kunnen worden beschouwd.

Ruim negen op de tien leest de figuren juist af, variant 4 wordt minder vaak juist gelezen dan de andere varianten

Figuur 3: Kijk goed naar het plaatje. Zijn de netbeheerkosten volgens jou duurder in de middag of in de avond? (n=1.606)

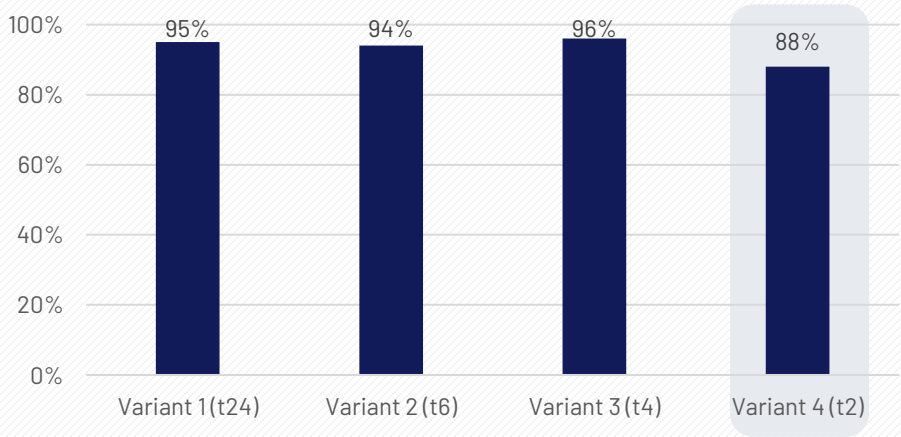

Figuur 5: Kijk goed naar het plaatje. Wat is volgens jou het meest goedkope moment om bijvoorbeeld de wasmachine aan te zetten of te stofzuigen? (n=1.606)*

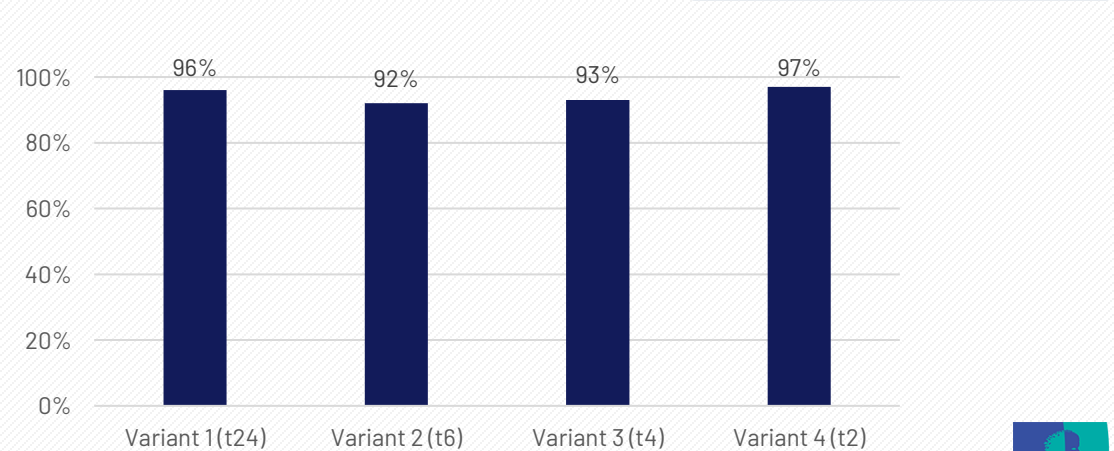

* Bij Variant 4 (t2) zijn er 2 goede antwoorden. 97 procent van de respondenten heeft een van de 2 juiste tijdsblokken aangevinkt.

Figuur 4: % Juist beantwoord (n=1.498)

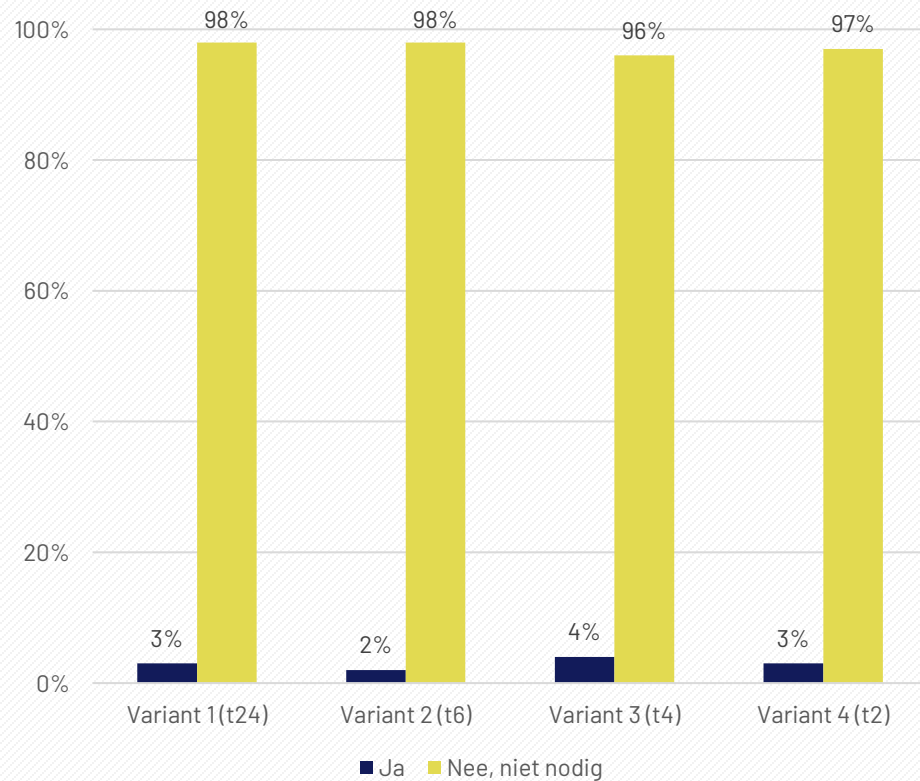

Figuur 6: % Juist beantwoord (n=1.399)

Vrijwel niemand vindt het nodig om meer uitleg over de netbeheerkosten te krijgen, hoewel nog niet iedereen de figuren juist afleest

Figuur 7: Wil je meer uitleg om de netbeheerkosten te begrijpen? (n=1.606)

De verschillende varianten door elke respondent beoordeeld

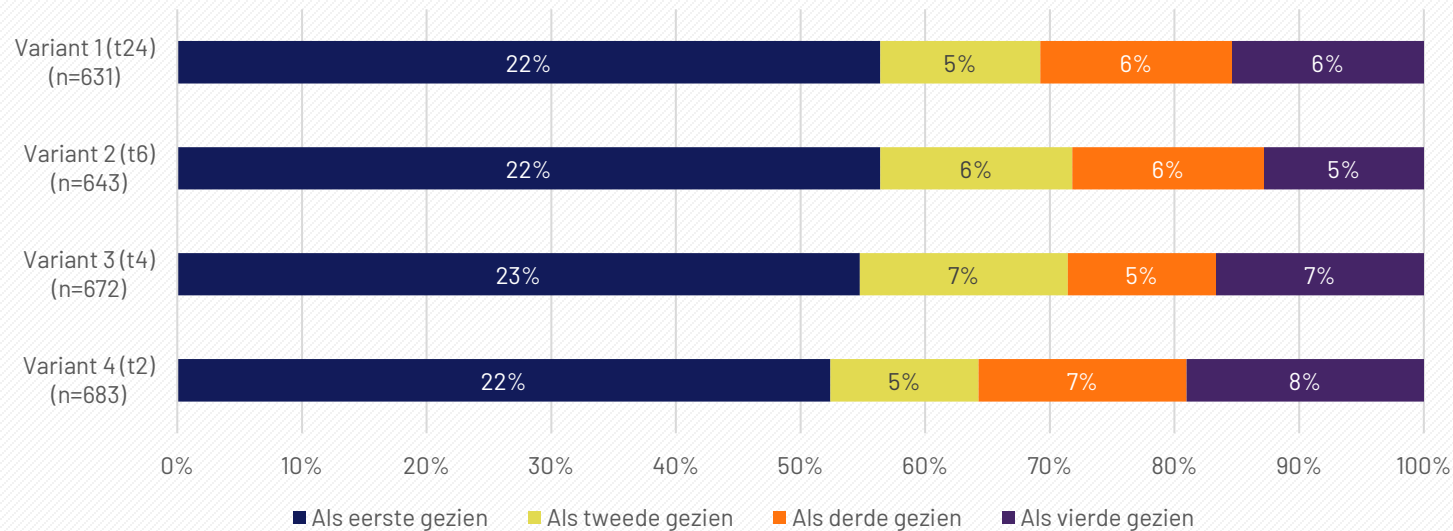
Na het beoordelen van de verschillende varianten, kregen de respondenten voorgelegd dat er verschillende manieren zijn om de nieuwe netbeheerkosten te presenteren. Zij kregen hierbij de volgende tekst te lezen:

Er zijn verschillende manieren om de nieuwe netbeheerkosten in te voeren. In totaal zijn er vier keuzes. Die verschillen in het aantal tijdsblokken waarin de dag is opgedeeld, met elk hun eigen kosten:

- *Een keuze met 2 verschillende bedragen per dag.*
- *Een keuze met 4 verschillende bedragen per dag.*
- *Een keuze met 6 verschillende bedragen per dag.*
- *Een keuze met een ander bedrag voor elk uur van de dag.*

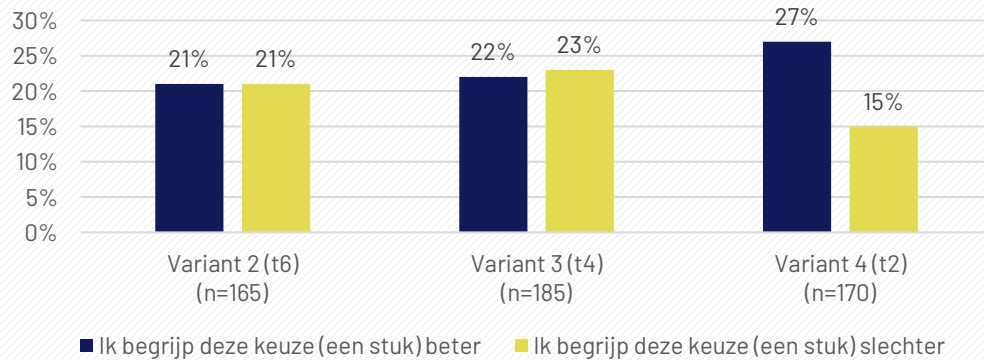
De varianten zijn vergelijkbaar als het gaat om begrijpelijkheid, er zijn geen verschillen te zien

Figuur 8: *Variant ...* als eerste gezien (ik begrijp het helemaal/grotendeels) * Ik begrijp deze variant beter (2^e/3^e/4^e gezien)

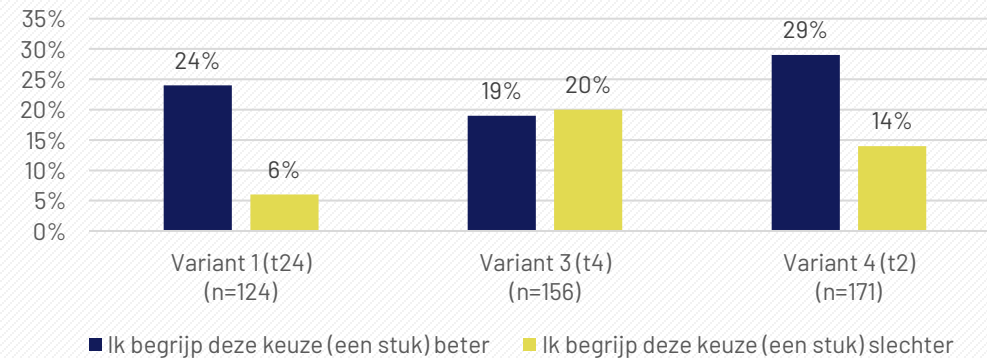

De varianten zijn vergelijkbaar als het gaat om begrijpelijkheid, er zijn geen verschillen te zien

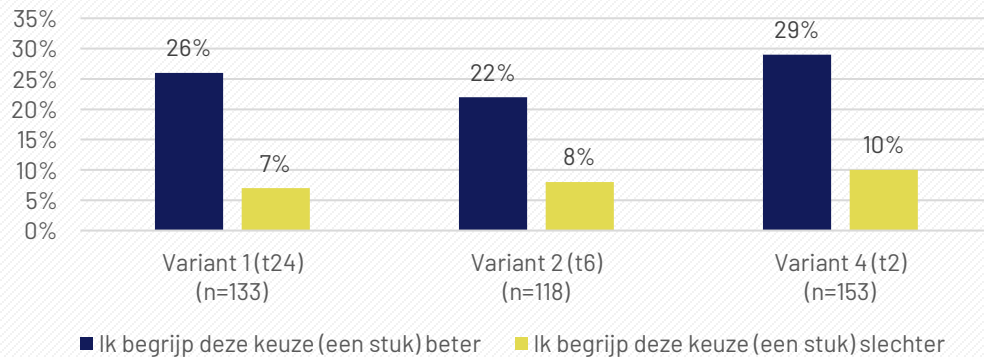
Figuur 9: Eerder zag je deze keuze: *Variant 1 (t24)*. Hoe begrijpelijk vind je de volgende keuze:

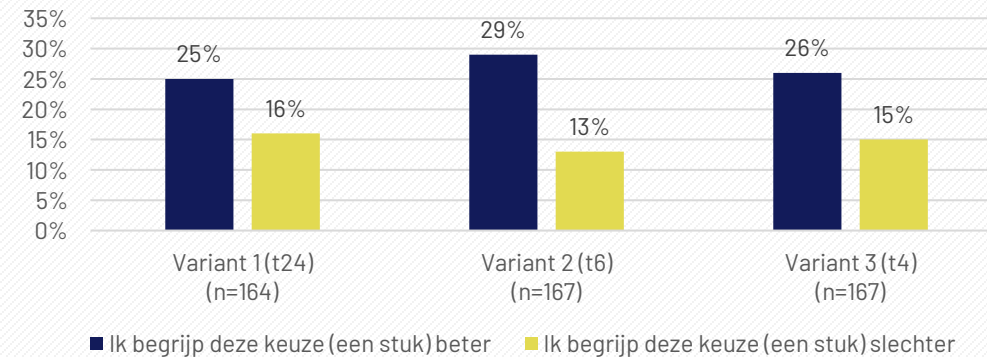
Figuur 10: Eerder zag je deze keuze: *Variant 2 (t6)*. Hoe begrijpelijk vind je de volgende keuze:

Figuur 11: Eerder zag je deze keuze: *Variant 3 (t4)*. Hoe begrijpelijk vind je de volgende keuze:

Figuur 12: Eerder zag je deze keuze: *Variant 4 (t2)*. Hoe begrijpelijk vind je de volgende keuze:

Toelichting verschillende varianten kostenoverzicht

Na het zien van de opbouw van de netbeheerskosten kregen respondenten het bijbehorende kostenoverzicht te zien. Hierbij lazen zij de volgende tekst:
Het vorige plaatje liet de prijzen per tijdsblok zien. In een kostenoverzicht zie je straks wat het gebruik van het elektriciteitsnet je uiteindelijk heeft gekost. Dat hangt af van hoeveel elektriciteit je hebt gebruikt, en op welk moment van de dag.

Hierboven zie je hoe dit in een kostenoverzicht wordt weergegeven. Je ziet het vaste bedrag per maand, plus een bedrag dat afhangt van je verbruik in de zomer of winter. Daaronder staat hoeveel elektriciteit je in elk deel van de dag gemiddeld in de aangegeven periode hebt gebruikt en welke kosten daarbij horen.

Variant 1 (t24)

Overzicht netbeheerkosten			
1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variable kosten	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 272,42
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale kosten			€ 452,42

Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Winter	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€272,42
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			

Variant 2 (t6)

Overzicht netbeheerkosten			
1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variable kosten	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 273,39
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale kosten			€ 453,39

Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Winter	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€273,39
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			

Variant 3 (t4)

Overzicht netbeheerkosten			
1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variable kosten	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 274,54
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale kosten			€ 454,54

Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Winter	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€274,54
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			

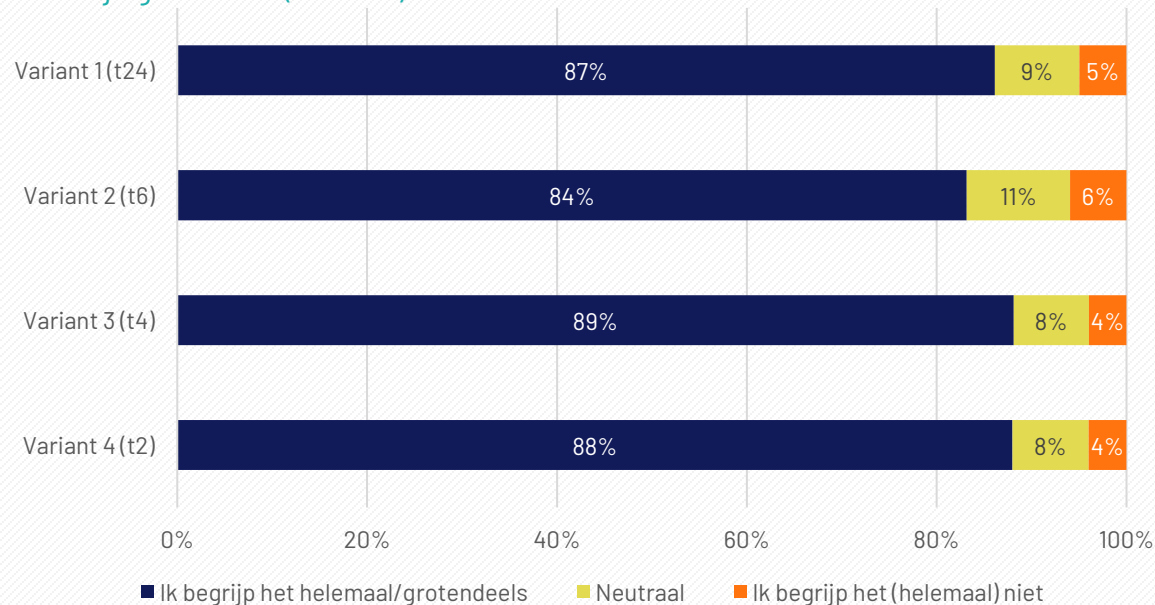
Variant 4 (t2)

Overzicht netbeheerkosten			
1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variable kosten	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 283,72
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale kosten			€ 463,72

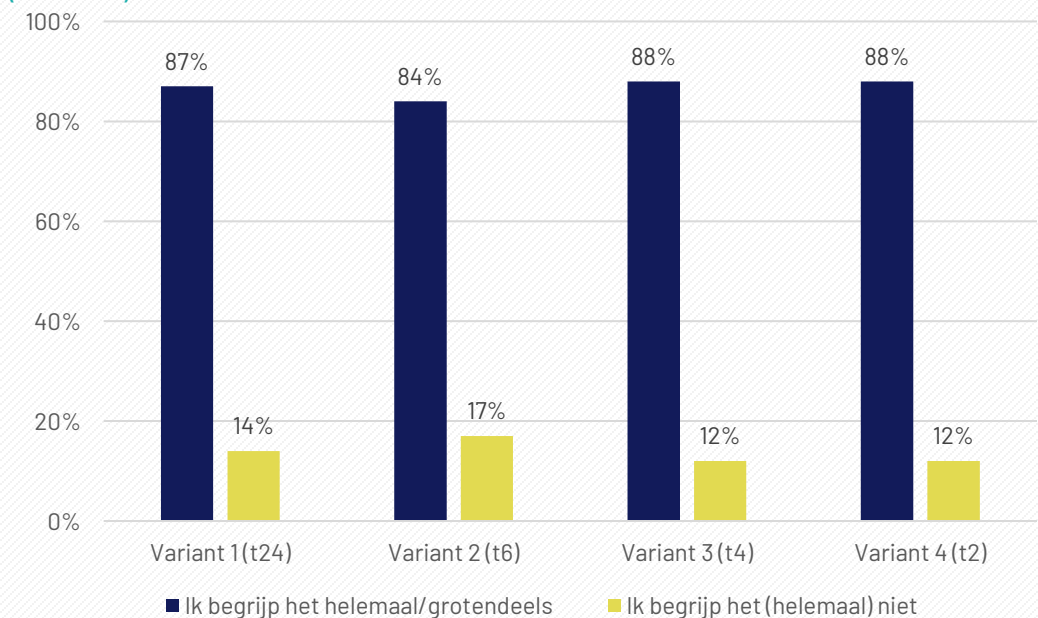
Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Winter	€0,090	3166,3 kWh	€283,72
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€283,72
Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.			

Bijna negen op de tien begrijpt het nieuwe kostenoverzicht helemaal of grotendeels. Er zijn geen verschillen tussen de varianten

Figuur 13: In hoeverre begrijp je hoe de netbeheerkosten in dit voorbeeld tot stand zijn gekomen? (n=1.606)

Figuur 14: % Ik begrijp het helemaal/grotendeels vs. ik begrijp het (helemaal) niet (n=1.464)

Indicatieve resultaat*:

- Alle varianten, behalve variant 4, worden beter begrepen dan hoogopgeleiden dan laagopgeleiden.

Kwalitatieve verdieping

Wie het kostenoverzicht helemaal/grotendeels begrijpt, zegt te snappen wat de manier is waarop de kosten in het voorbeeld zijn berekend. De gegeven informatie is helder. Een deel heeft nog wel wat vragen of twijfels, of vindt de hoeveelheid informatie wel wat overweldigend.

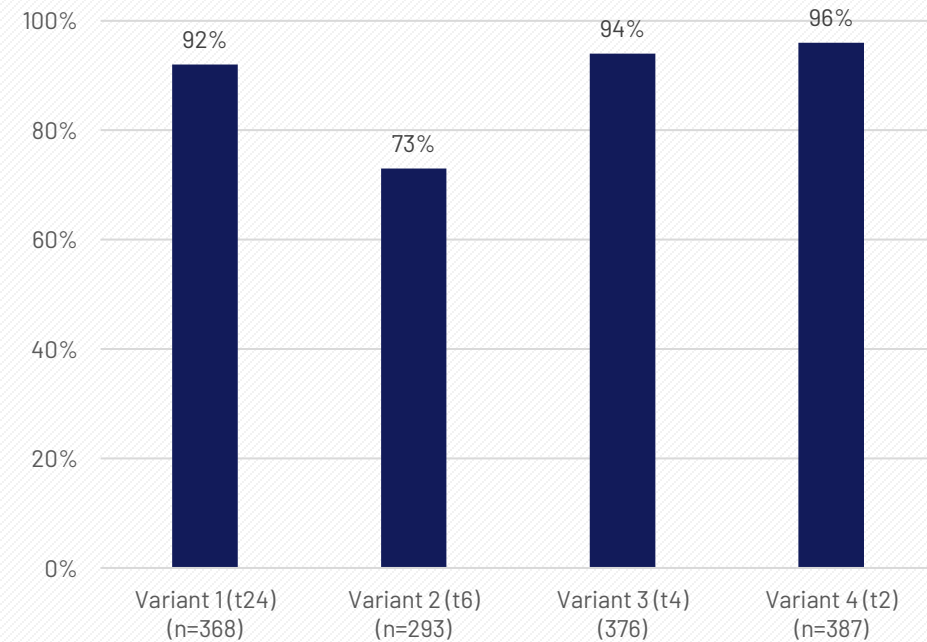
Wie het kostenoverzicht niet of helemaal niet begrijpt, zegt de logica achter de opbouw van de kosten niet te snappen. Ook heerst er bij sommigen onbegrip of frustratie en wantrouwen. We zien dus dat een grote groep het rekenvoorbeeld (visueel) begrijpt, maar er zijn wel zorgen over de toenemende complexiteit van de kostenoverzicht.

*Indicatieve resultaten verwijzen naar voorlopige bevindingen die wijzen op trends of patronen, maar die vanwege een beperkt aantal waarnemingen nog niet als statistisch significant kunnen worden beschouwd.

Het kostenoverzicht van variant twee wordt minder vaak goed geïnterpreteerd* dan de andere drie varianten

Respondenten is gevraagd om in het kostenoverzicht af te lezen op welk moment er het meeste energie was verbruikt. Omdat de verschillende varianten verschillende tijdsblokken met tarieven hebben, verschillen de antwoordmogelijkheden per variant. In het figuur hiernaast is weergegeven welk percentage van de respondenten het meeste energieverbruik in het kostenoverzicht op de juiste wijze heeft afgelezen.

Figuur 15: % Juist beantwoord

* Een mogelijke oorzaak hiervan is de vraagstelling; waarbij de vraag over variant 2 als moeilijker gezien kan worden dan de vraag over de andere varianten (de antwoordmogelijkheden lagen dichterbij elkaar dan voor andere varianten).

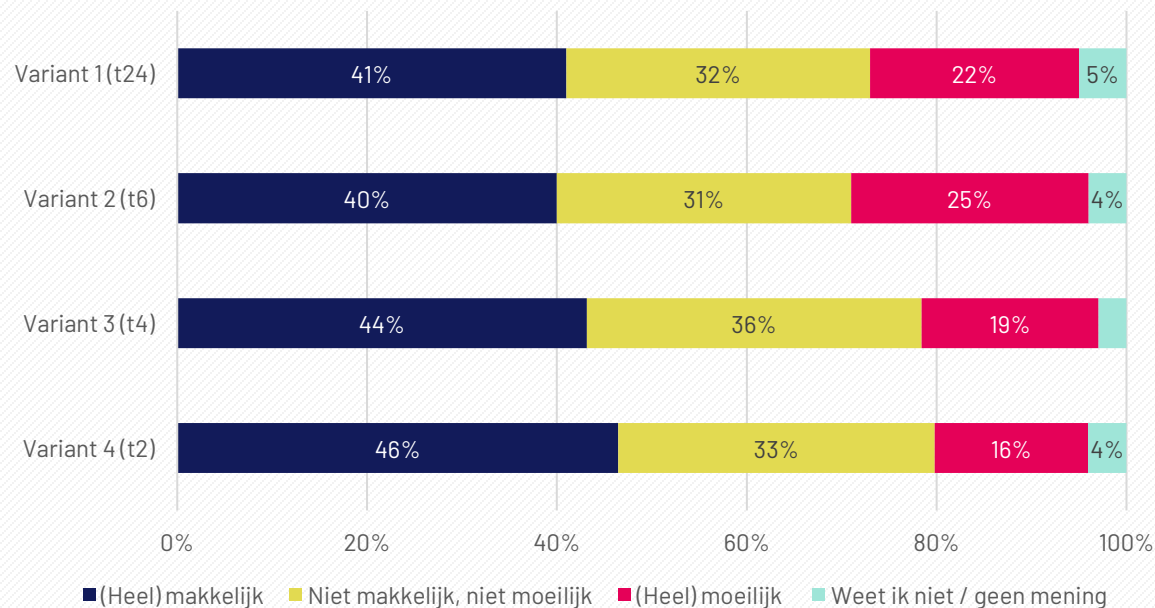
GEDRAG & VOORKEUREN

2

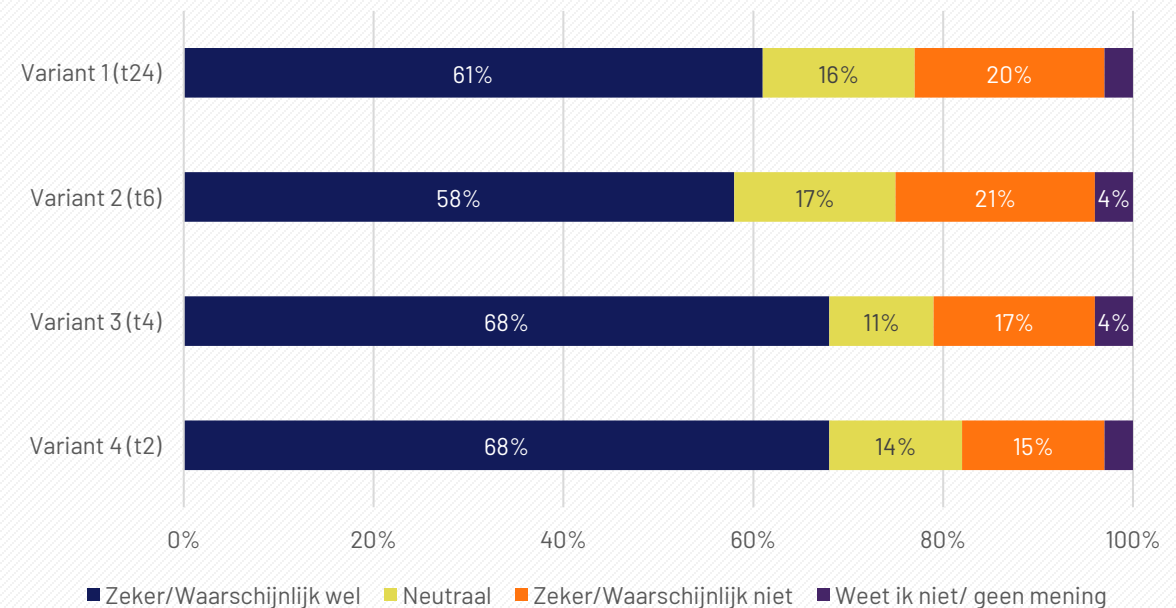
Nederlanders zeggen bij variant 3 en 4 minder vaak dat het (heel) moeilijk is om hun elektriciteitsverbruik aan te passen en vaker dat ze hun verbruik zouden verplaatsen

Figuur 16: Hoe makkelijk is het voor jou om je verbruik van elektriciteit en dus de netbeheerkosten aan te passen? (n=1.606)

Bij variant 1 (t24) en 2 (t6) wordt het vaker als (heel) moeilijk gezien om het verbruik van energie en daarmee de netbeheerkosten aan te passen in vergelijking met variant 3 (t4) en 4 (t2). We zien hier geen significante verschillen in achtergrondkenmerken, wellicht vanwege een laag aantal waarnemingen per groep.

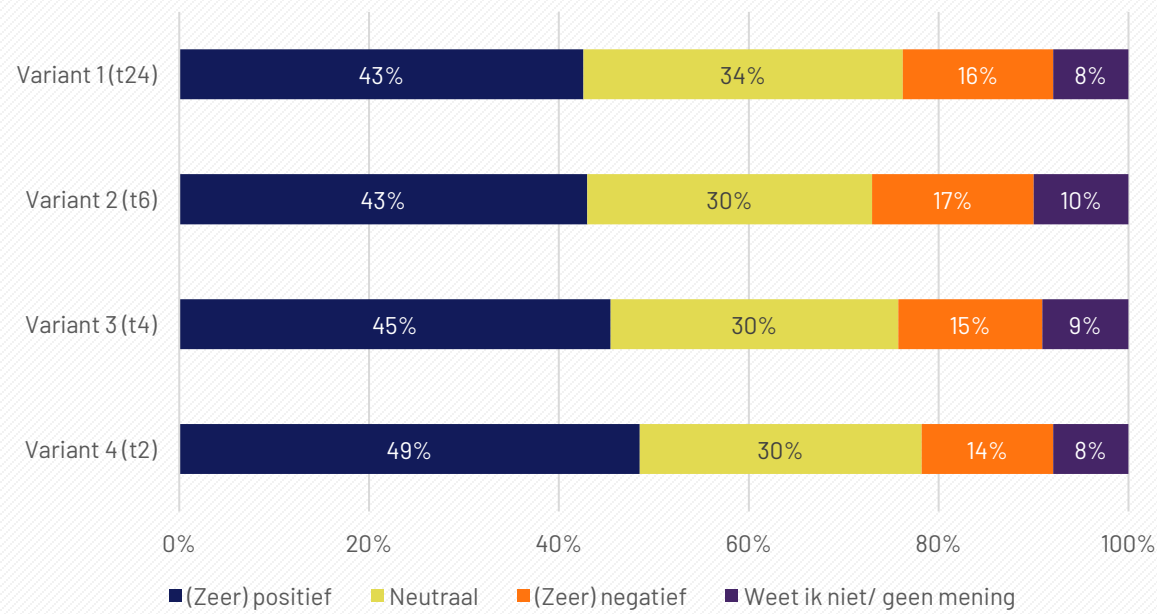
Figuur 17: Denk je dat je een deel van je verbruik van elektriciteit zal verplaatsen naar een moment met lagere netbeheerkosten? (n=1.606)

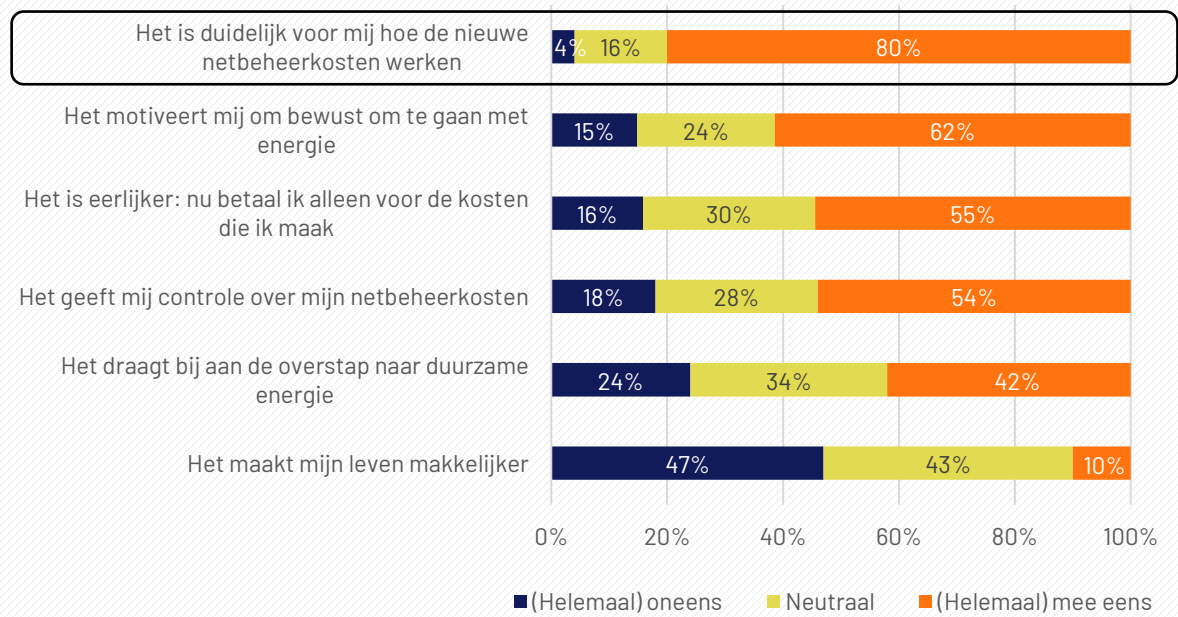
Nederlanders zeggen vaker zeker/waarschijnlijk wel hun verbruik van elektriciteit te verplaatsen naar een moment met lagere netbeheerkosten bij variant 3 (t4) en 4 (t2), dan bij variant 1 (t24) en 2 (t6). We zien ook hier geen significante verschillen in achtergrondkenmerken.

Bijna de helft van de Nederlanders is (zeer) positief over nieuwe netbeheerkosten, een derde is neutraal. Geen verschillen tussen de varianten

Figuur 18: Wat vind je van de nieuwe netbeheerkosten? (n=1.606)

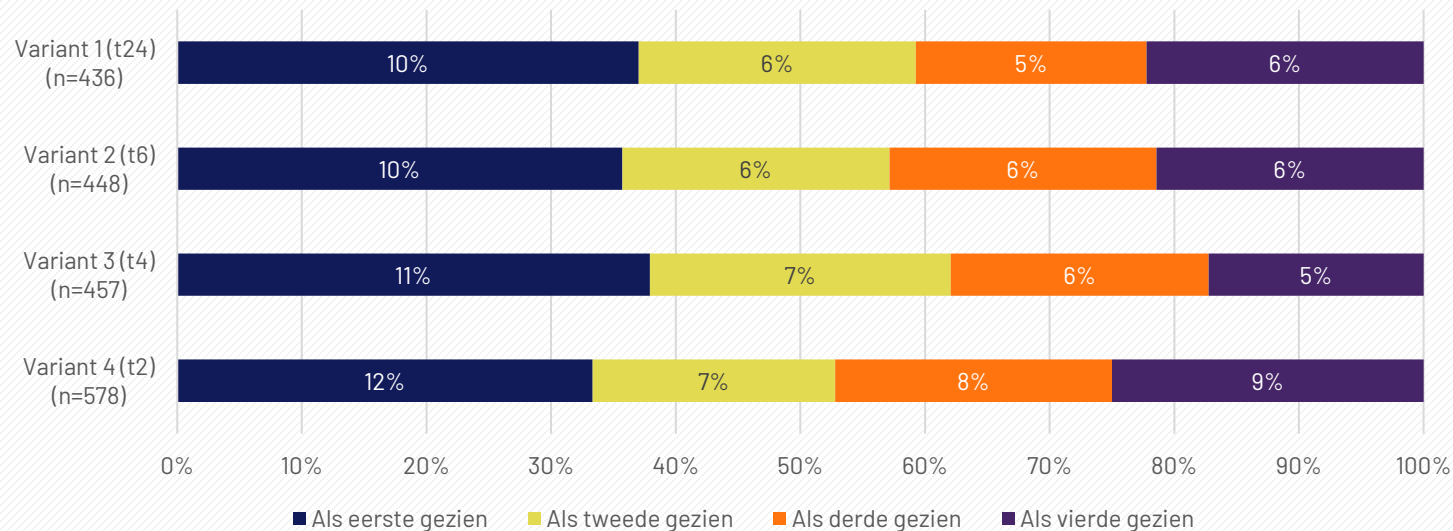
Figuur 19: Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over de nieuwe netbeheerkosten? (n=1.606)

Tachtig procent van de Nederlanders is het (helemaal) eens met de stelling: 'Het is duidelijk voor mij hoe de nieuwe netbeheerkosten werken'. Hoewel 90 procent zegt de figuren met de nieuwe netbeheerkosten te begrijpen (zie pag. 8) en eenzelfde aandeel (pag. 9) de figuren juist afleest. Het lijkt er dus op dat er toch een groep is die nog niet zeker is dat zij weten hoe de nieuwe netbeheerkosten werken.

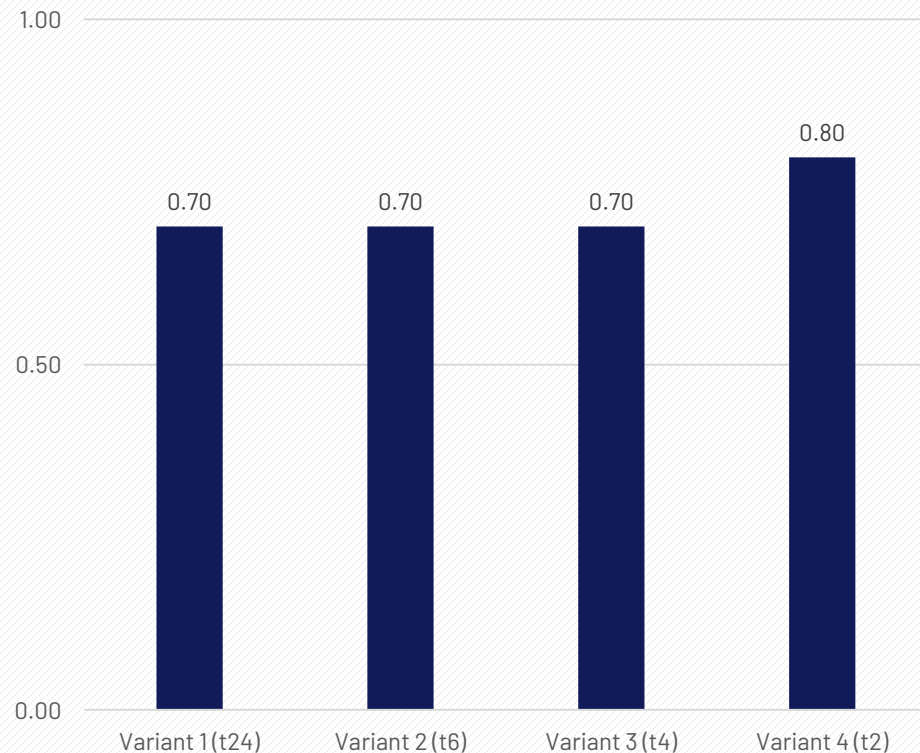
Als we kijken naar Nederlanders die zeggen hun verbruik (heel) makkelijk aan te passen, dan is er geen verschil tussen de varianten voor gedragsaanpassing

Figuur 20: *Variant ...* als eerste gezien ((heel) makkelijk aanpassen) / Zou sneller aanpassen (2^e/3^e/4^e gezien)

Het lijkt erop dat er gemiddeld genomen een lichte voorkeur is voor variant 4, maar dit is geen significant verschil ten opzichte van de andere varianten

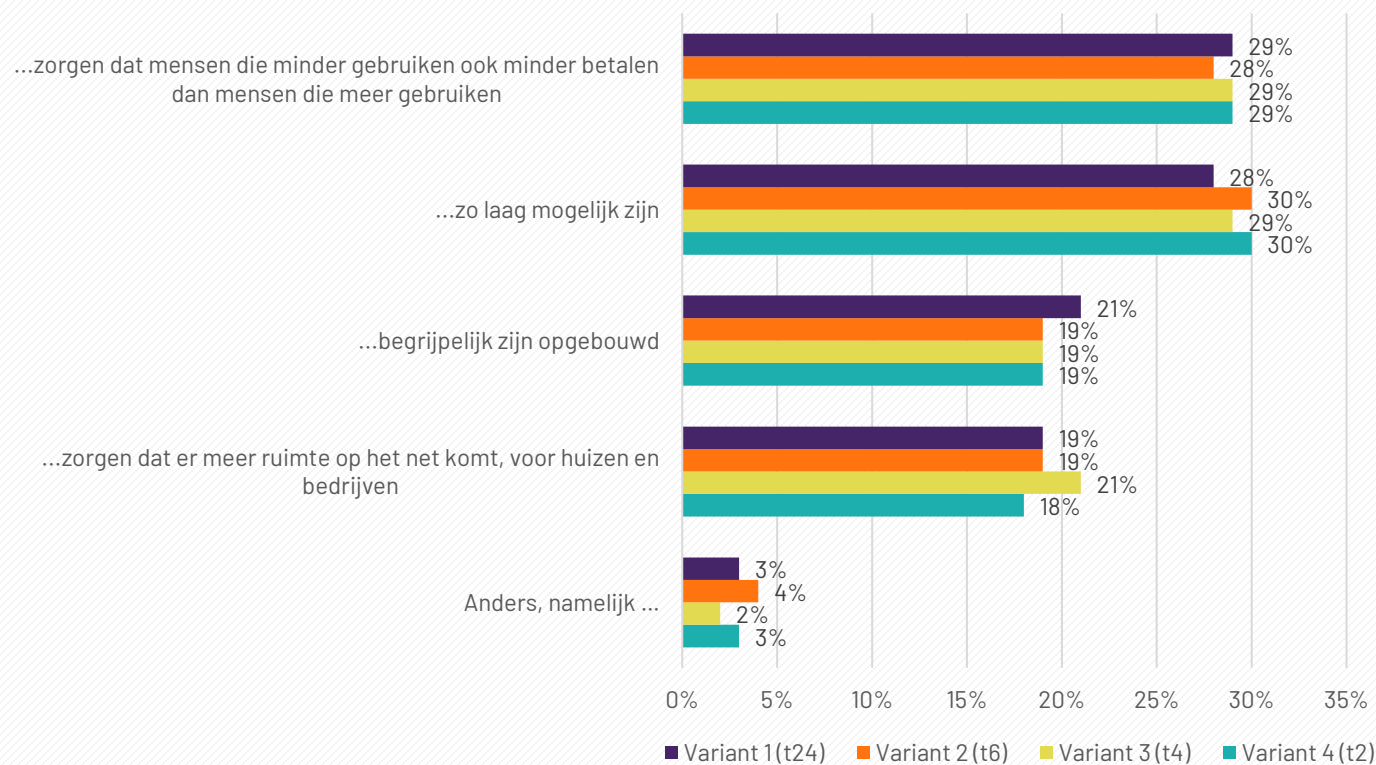
Figuur 21: Gemiddeld aantal keren voorkeur voor variant

Voor het gemiddelde telt 1x de voorkeur als 1, 2x als 2 etc. Voor dit gemiddelde is voor elke variant een tellertje gemaakt. Beginwaarde daarvan is 0.
Elke keer als bij de vraag 'Naar welke keuze gaat je voorkeur uit' die variant werd gekozen, ging het tellertje met 1 omhoog.

Betalen naar verbruik en lage energiekosten belangrijkste aspecten kostenoverzicht, ongeacht de variant die eerst is gezien

Figuur 22: Bij de keuze voor nieuwe netbeheerkosten vind ik het belangrijk dat de netbeheerkosten ... (n=1.606)

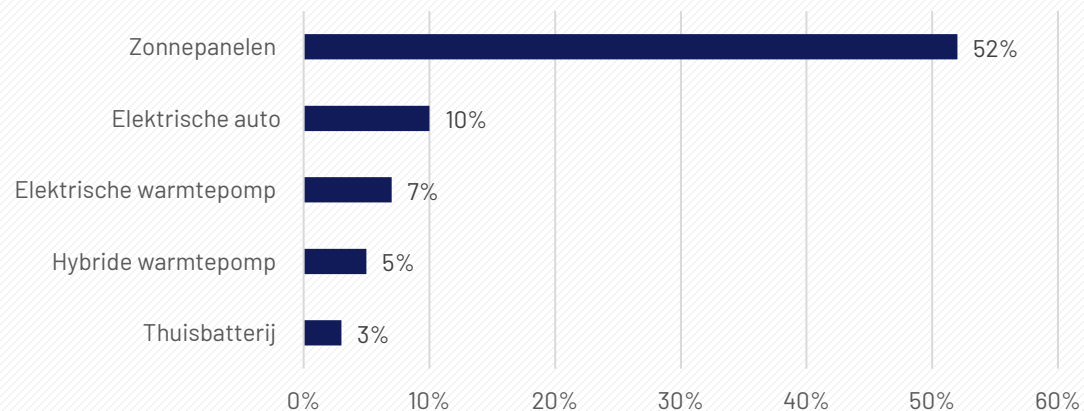
BIJLAGEN

Profiel van de respondent

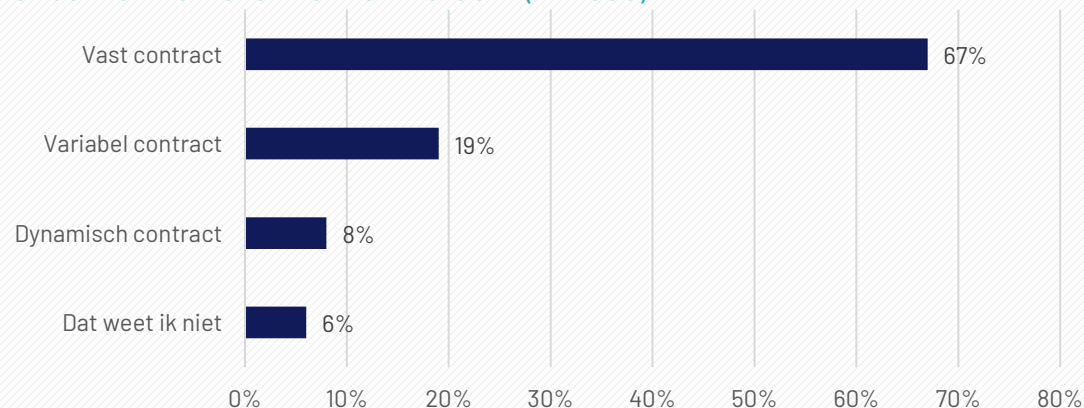
	Gewogen %	Absolute N
Geslacht		
Man	49%	793
Vrouw	50%	808
Wil ik niet zeggen	0%	5
Leeftijd		
18-39 jaar	35%	562
40-64 jaar	41%	654
65+ jaar	24%	390
Opleiding		
Laag	19%	304
Midden	39%	630
Hoog	42%	672
Regio		
Noord	10%	159
Oost	21%	336
West	46%	731
Zuid	24%	379

Achtergrond respondenten in dit onderzoek

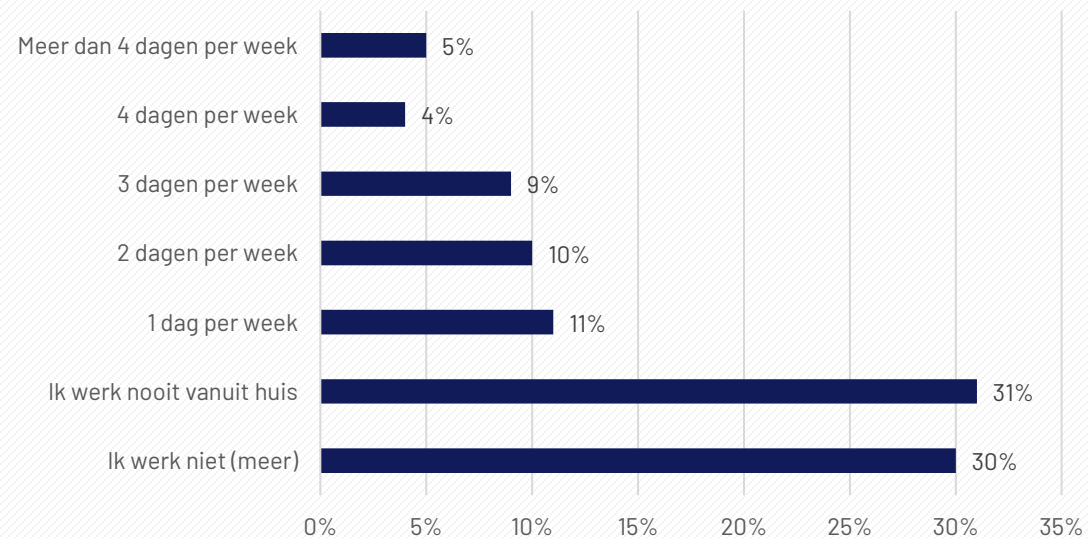
Figuur 23: Heb je ... (n=1.606)

Figuur 25: Als je denkt aan je energierekening, hoe zouden de kosten die betaalt het best omschreven kunnen worden? (n=1.606)

Figuur 24: Hoeveel dagen per week werk je normaal gesproken vanuit huis? (n=1.606)

Netbeheerkosten verschillende varianten

Variant 1 (t24)

Variant 2 (t6)

Variant 3 (t4)

Variant 4 (t2)

Kostenoverzicht verschillende varianten

Variant 1 (t24)

Overzicht netbeheerkosten 1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variabele kosten <i>Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.</i>	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 272,42
Totale kosten			€ 452,42

Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,067	858,2 kWh	€54,65
01-11-2024 t/m 31-12-2024 Winter	€0,102	893,5 kWh	€71,85
Moment van de dag			
Eerste 0,1 kWh per uur			
00:00 - 01:00	€0,30	276,6 kWh	€8,30
01:00 - 02:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
02:00 - 03:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
03:00 - 04:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
04:00 - 05:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
05:00 - 06:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
06:00 - 07:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
07:00 - 08:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
08:00 - 09:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
09:00 - 10:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
10:00 - 11:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
11:00 - 12:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
12:00 - 13:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
13:00 - 14:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
14:00 - 15:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
15:00 - 16:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
16:00 - 17:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
17:00 - 18:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
18:00 - 19:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
19:00 - 20:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
20:00 - 21:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
21:00 - 22:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
22:00 - 23:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
23:00 - 00:00	€0,30	1,1 kWh	€0,33
01-03-2025 t/m 31-02-2025 Winter	€0,116	913,5 kWh	€106,27
01-04-2025 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,058	895,1 kWh	€40,43
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€272,42

Variant 2 (t6)

Overzicht netbeheerkosten 1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variabele kosten <i>Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.</i>	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 273,39
Totale kosten			€ 453,39

Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 31-10-2024 Zomer	€0,081	858,2 kWh	€54,65
01-11-2024 t/m 31-12-2024 Winter	€0,150	698,5 kWh	€72,03
Moment van de dag			
Eerste 0,1 kWh per uur			
00:00 - 02:00	€0,12	30,2 kWh	€3,61
02:00 - 08:00	€0,30	36,6 kWh	€10,98
08:00 - 15:00	€0,12	44,2 kWh	€5,31
15:00 - 18:00	€0,30	131,3 kWh	€39,39
18:00 - 22:00	€0,30	55,9 kWh	€16,77
22:00 - 00:00	€0,30	130,3 kWh	€39,09
01-01-2025 t/m 31-03-2025 Winter	€0,150	913,5 kWh	€106,27
01-04-2025 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,081	695,1 kWh	€40,44
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€273,39

Variant 3 (t4)

Overzicht netbeheerkosten 1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variabele kosten <i>Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.</i>	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 274,54
Totale kosten			€ 454,54

Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 31-10-2024 Zomer	€0,064	858,2 kWh	€54,65
01-11-2024 t/m 31-12-2024 Winter	€0,104	699,5 kWh	€72,50
Moment van de dag			
Eerste 0,1 kWh per uur			
00:00 - 06:00	€0,11	66,8 kWh	€7,34
06:00 - 09:00	€0,15	44,2 kWh	€6,67
09:00 - 17:00	€0,06	155,4 kWh	€9,31
17:00 - 22:00	€0,24	162,2 kWh	€39,11
22:00 - 00:00	€0,15	50,9 kWh	€7,67
01-01-2025 t/m 31-03-2025 Winter	€0,117	913,5 kWh	€106,96
01-04-2025 t/m 30-06-2025 Zomer	€0,058	695,1 kWh	€40,43
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€274,54

Variant 4 (t2)

Overzicht netbeheerkosten 1 juli 2024 t/m 30 juni 2025			
	Prijs	Verbruik	Kosten
Vaste kosten	€ 15,00 per maand	12 maanden	€ 180,00
Variabele kosten <i>Deze kosten hangen af van in welke periode en op welke tijden je elektriciteit gebruikt.</i>	€ 0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€ 283,72
Totale kosten			€ 463,72

Specificatie van variabele kosten voor netbeheer			
Periode	Gemiddelde prijs per kWh	Verbruik	Kosten
01-07-2024 t/m 31-12-2024	€0,089	1557,7 kWh	€138,95
01-01-2025 t/m 30-06-2025	€0,090	1608,6 kWh	€144,77
Moment van de dag			
Eerste 0,1 kWh per uur			
00:00 - 06:00	€0,03	157,7 kWh	€4,73
06:00 - 09:00	€0,09	114,1 kWh	€10,27
09:00 - 17:00	€0,03	392,0 kWh	€11,71
17:00 - 23:00	€0,19	483,5 kWh	€91,86
23:00 - 00:00	€0,03	58,4 kWh	€1,75
Totale variabele kosten	€0,090 gemiddeld per kWh*	3166,3 kWh	€283,72

Vragenlijst 1/5

Introductietekst

Deze vragenlijst gaat over een voorstel voor een nieuwe manier om de netbeheerkosten van elektriciteit te bepalen.

. De kosten voor elektriciteit op de energierekening bestaan uit:

- leveringstarief (prijs voor de elektriciteit);
- netbeheerkosten (prijs voor transport over het elektriciteitsnet);
- belastingen.

Deze onderdelen zijn ook op de voorbeeld energierekening hiernaast te zien.

Deze vragenlijst gaat over de **netbeheerkosten**.

Nu betaal je één vast bedrag, onafhankelijk van hoeveel elektriciteit je gebruikt en wanneer. Er ligt een voorstel om het bedrag aan te passen. Slim gebruik van het net wordt dan beloond en de kosten worden anders verdeeld.

In deze vragenlijst stellen we je hier graag een paar vragen over. Bedankt voor het meedoen!

Wil je meer uitleg over het onderwerp van deze vragenlijst? Klik hieronder.

Wat zijn de netbeheerkosten? [mouse-over]

De netbeheerkosten zijn afhankelijk van waar je woont en zijn voor alle huishoudens in jouw regio hetzelfde. Je kiest dus niet zelf een netbeheerder. De taak van de netbeheerder is om te zorgen dat elektriciteit veilig en betrouwbaar bij je thuis komt. Echter, raakt het elektriciteitsnet voller omdat we meer elektriciteit gebruiken én zelf opwekken. Dit geeft extra kosten en drukte op het net. Daarom willen netbeheerders dat we het gebruik beter spreiden over de dag.

Er zijn ook verschillen tussen huishoudens. Wie een elektrische auto oplaadt of een warmtepomp heeft, gebruikt meer elektriciteit dan iemand in een klein appartement met een Cv-ketel. Toch betalen zij nu evenveel netbeheerkosten. Je betaalt nu nog niet naar hoeveel je gebruikt, in het nieuwe voorstel betaal je wel naar hoeveel je gebruikt.

Nieuw voorstel: prijs afhankelijk van de tijd [mouse-over]

Nieuwe netbeheerkosten met prijzen die per moment van de dag verschillen kan helpen. Het idee: lagere netbeheerkosten als het rustig is op het net (bijvoorbeeld midden op de dag) en hogere kosten op drukke momenten (bijvoorbeeld 's avonds als veel mensen koken of tv kijken). Zo benutten we het bestaande netwerk beter. Als mensen hun gebruik van elektriciteit verplaatsen, ontstaat ruimte voor nieuwe aansluitingen en is er minder uitbreiding van het netwerk nodig. Dat kan de gemiddelde kosten van het elektriciteitsnet verlagen.

Achtergrondvragen

Heb je ...

(meerdere antwoorden mogelijk):

- Zonnepanelen
- Elektrische auto
- Hybride warmtepomp
- Elektrische warmtepomp
- Thuisbatterij
- Geen van bovenstaande

Vragenlijst 2/5

1.b Als je denkt aan je energierekening, hoe zouden de kosten die je betaalt het best omschreven kunnen worden?

- Mijn kosten staan voor langere tijd vast. Ik heb bij het afsluiten van mijn contract een vaste prijs afgesproken voor 1, 3 of 5 jaar (vast contract).
- Mijn kosten veranderen een paar keer per jaar. Mijn energieleverancier past de prijzen per periode aan, bijvoorbeeld op 1 januari en 1 juli (variabel contract).
- Mijn kosten veranderen het hele jaar door. De prijs die ik voor stroom betaal, verschilt van uur tot uur (dynamisch contract).
- Dat weet ik niet.

2. Hoeveel dagen per week werk je normaal gesproken vanuit huis?

- Meer dan 4 dagen per week
- 4 dagen per week
- 3 dagen per week
- 2 dagen per week
- 1 dag per week
- Ik werk nooit vanuit huis
- Ik werk niet (meer)

Figuur met één van de varianten weergeven

3. Begrijp je wat je kunt doen om je netbeheerkosten te kunnen verlagen?

- Ik begrijp het helemaal
- Ik begrijp het grotendeels
- Neutraal
- Ik begrijp het niet
- Ik begrijp het helemaal niet

Wat maakt deze netbeheerkosten (on)begrijpelijk voor je?

[0, vraag aanpassen o.b.v. antwoord bij 3a]

Kijk goed naar het plaatje hierboven. Zijn de netbeheerkosten volgens jou duurder in de middag of in de avond?

- In de middag
- In de avond
- Beide even hoog
- Anders

Kijk goed naar het plaatje hierboven. Wat is volgens jou het meest goedkope moment om bijvoorbeeld de wasmachine aan te zetten of te stofzuigen?

- Tussen 2:00 en 5:00 uur ('s nachts)
- Tussen 6:00 en 9:00 uur ('s ochtends)
- Tussen 11:00 en 14:30 uur ('s middags)
- Tussen 16:00 en 19.00 uur ('s avonds)

Vragenlijst 3/5

4. Wil je meer uitleg om de netbeheerkosten beter te begrijpen?

Ja, namelijk: [Open antwoord]

Nee, niet nodig

De prijs van elektriciteit verandert tijdens de dag omdat we hopen dat mensen hun elektriciteitsgebruik meer naar de rustige uren kunnen verplaatsen. Door bijvoorbeeld een lager tarief in de middag en nacht, is het goedkoper om de wasmachine of vaatwasser dan aan te zetten, of om de elektrische auto dan op te laden.

Naast de netbeheerkosten betaal je ook energiebelasting, btw en de leveringskosten. De volgende vragen gaan over of je denkt dat je jouw gebruik van elektriciteit kunt en wilt aanpassen.

5. Hoe makkelijk is het voor jou om je verbruik van elektriciteit te verplaatsen en dus de netbeheerkosten aan te passen?

- Heel makkelijk
- Makkelijk
- Niet makkelijk, niet moeilijk
- Moeilijk
- Heel moeilijk
- Weet ik niet / geen mening

-> voor alle antwoordopties behalve weet ik niet / geen mening.

b. Leg je antwoord uit. + weet ik niet/ geen mening [open antwoord]

6. Denk je dat je een deel van je verbruik van elektriciteit zal verplaatsen naar een moment met lagere netbeheerkosten?

- Zeker wel
- Waarschijnlijk wel
- Neutraal
- Waarschijnlijk niet
- Zeker niet
- Weet ik niet/ geen mening

-> voor alle antwoordopties behalve weet niet + geen mening.

b. Leg je antwoord uit. [open antwoord] + weet niet/ geen mening

7. Wat vind je van de nieuwe netbeheerkosten?

- Zeer positief
- Positief
- Neutraal
- Negatief
- Zeer negatief
- Weet ik niet/ geen mening

Vragenlijst 4/5

8. Ben je het eens of oneens met de volgende stellingen over de nieuwe netbeheerkosten?

Het geeft mij controle over mijn netbeheerkosten
Het is duidelijk voor mij hoe de nieuwe netbeheerkosten werken
Het motiveert mij om bewust om te gaan met energie
Het draagt bij aan de overstap naar duurzame energie
Het maakt mijn leven makkelijker
Het is eerlijker: nu betaal ik alleen voor de kosten die ik maak
[Schaal 1-5 Helemaal eens – helemaal oneens]

Figuur van het kostenoverzicht van de variant die eerder is getoond

Hoe zie je dit terug in een kostenoverzicht?

Het vorige plaatje liet de prijzen per tijdsblok zien. In een kostenoverzicht zie je straks wat het gebruik van het elektriciteitsnet je uiteindelijk heeft gekost. Dat hangt af van hoeveel elektriciteit je hebt gebruikt, en op welk moment van de dag.

Hierboven zie je hoe dit op de rekening wordt weergegeven. Je ziet het vaste bedrag per maand, plus een bedrag dat afhangt van je verbruik in de zomer of winter. Daaronder staat hoeveel elektriciteit je in elk deel van de dag gemiddeld in de aangegeven periode hebt gebruikt en welke kosten daarbij horen.

9. In hoeverre begrijp je hoe de netbeheerkosten in dit voorbeeld tot stand zijn gekomen?

- Ik begrijp het helemaal
- Ik begrijp het grotendeels
- Neutraal
- Ik begrijp het niet
- Ik begrijp het helemaal niet

b. Kun je toelichten waarom je dit zo ervaart? [open antwoord] + weet niet/geen mening

Kijk goed naar de figuur hierboven. In welk tijdsblok heeft deze persoon het meeste energie gebruikt?

Variant 1:

- Tussen 07.00 en 08.00 uur
- Tussen 08.00 en 09.00 uur
- Tussen 17.00 en 18.00 uur
- Tussen 19.00 en 20.00 uur

Variant 2:

- Tussen 06.00 en 08.00 uur
- Tussen 08.00 en 15.00 uur
- Tussen 15.00 en 18.00 uur
- Tussen 18.00 en 22.00 uur

Variant 3:

- Tussen 06.00 en 09.00 uur
- Tussen 09.00 en 17.00 uur
- Tussen 17.00 en 22.00 uur
- Tussen 22.00 en 00.00 uur

Variant 4:

- Tussen 06.00 en 09.00 uur
- Tussen 09.00 en 17.00 uur
- Tussen 17.00 en 23.00 uur
- Tussen 23.00 en 00.00 uur

Er zijn verschillende manieren om de nieuwe netbeheerkosten in te voeren. In totaal zijn er vier keuzes. Die verschillen in het aantal tijdsblokken waarin de dag is opgedeeld, met elk hun eigen kosten:

Een keuze met 2 verschillende bedragen per dag.

Een keuze met 4 verschillende bedragen per dag.

Een keuze met 6 verschillende bedragen per dag.

Een keuze met een ander bedrag voor elk uur van de dag.

Bij een gemiddeld verbruik gedurende zomer en winter zijn de netbeheerkosten in alle vier de keuzes hetzelfde.

10. Eerder zag je deze keuze: *afbeelding van eerste variant tonen*. Hoe begrijpelijk vind je de volgende keuze: *nieuwe keuze tonen*?

[Steeds de 1^e variant t.o.v. volgende variant tonen. Dat herhalen we tot alle 3 de varianten zijn langsgekomen]

Ik begrijp deze keuze een stuk beter

Ik begrijp deze keuze beter

Neutraal; ik begrijp ze even goed/slecht

Ik begrijp deze keuze slechter

Ik begrijp deze keuze een stuk slechter

Vragenlijst 5/5

11a. Zou je bij deze keuze je gedrag sneller of juist minder snel aanpassen dan bij de eerste keuze?

[Steeds de 1^e variant t.o.v. volgende variant tonen. Dat herhalen we tot alle 3 de varianten zijn langsgekomen]]

Sneller aanpassen

Minder snel aanpassen

Geen verschil

Weet ik niet / geen mening

11b. Licht je antwoord toe. *[open antwoord, optioneel]*

12. Naar welke keuze gaat je voorkeur uit?

[Steeds de 1^e variant t.o.v. volgende variant tonen. Dat herhalen we tot alle 3 de varianten zijn langsgekomen]

- Variant 1

- Variant 2

- Variant 3

- Variant 4

13. Bij de keuze voor nieuwe netbeheerkosten vind ik het belangrijk dat de netbeheerkosten...

[verdeel 10 punten, randomiseren]

...begrijpelijk zijn opgebouwd

...zo laag mogelijk zijn

...zorgen dat er meer ruimte op het net komt, voor huizen en bedrijven

...zorgen dat mensen die minder gebruiken ook minder betalen dan mensen die meer gebruiken

Anders, namelijk: ...

BEDANKT